Posar-se en els ulls de l'altre

Per AlbaS el dt., 11/12/2018 - 11:44

Fer visible la ceguesa. Aquesta, que sembla una frase impossible o incoherent, ha estat tota una realitat en la XV edició de la Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya. Una de les 72 projeccions que han tingut lloc arreu del territori durant les dues darreres setmanes de novembre s'ha dedicat precisament a mostrar la realitat de les persones invidents. El lloc, els Cinemes Verdi Park de Barcelona, que van acollir una de les sessions més especials i amb un missatge més directe a l'audiència: cal posar-se en el lloc de l'altre.

Ho van deixar molt clar Josep Pitarch, cap de Cultura i Esports de l'ONCE Catalunya i l'escultor Guido Dettoni durant la sessió en què es va projectar el film Apunts sobre ceguesa (Contemplació). Es tracta de la història real d'un professor universitari anglès i la seva adaptació a la ceguesa. La pel·lícula està elaborada a partir del testimoni personal que ell mateix va anar enregistrant durant tot el procés i que segons el mateix Josep Pitarch, "retrata fidelment la travessia del desert que suposa perdre la vista".

Estudiar, criar dos fills, viatjar, menjar, veure's a un mateix sense poder fer-ho. Són moltes les situacions que viu l'espectador mentre acompanya el personatge protagonista. El debat posterior a la pel·lícula, part del format típic de la Mostra, va permetre els assistents parlar sense embuts sobre el tema amb els afectats, Pitarch, Dettoni com a escultor que treballa amb persones invidents i alguns assistents afiliats a l'ONCE amb ceguesa total o parcial.

Per a les persones afectades, perdre la vista és com perdre un familiar o un amic, i per tant, hi ha un dol que s'ha de superar, un moment difícil en què no sempre es vol l'ajuda de les persones del voltant. En aquesta situació entra en joc la pèrdua de l'autonomia, la voluntat de no ser dependent i el dol que la família i amics també passen perquè han perdut aquella persona tal com era i no sempre la poden ajudar.

"Quan ja portes uns anys, aprens a entendre la ceguesa com una oportunitat", va afirmar Pitarch. Segons ell i alguns afectats per la ceguesa, no tenen cap altre sentit més desenvolupat, "això és un mite", assenyalen. Clarament però, sí que tenen ben desenvolupat el sentit de comunitat, la voluntat d'ajuda a l'altre en la mateixa situació, la força de superació i el desig d'explicar la seva història per, com el mateix Pitarch subratlla, "fer visible la ceguesa". A més, van posar sobre la taula un dels grans avantatges de la seva situació: la manca dels prejudicis que es poden tenir sobre els altres a través de la mirada. Raça, aspecte, aparença, indumentària, no són motiu per a les persones cegues per posar cap etiqueta ni jutjar la resta.

Tota una lliçó de força, vida i voluntat. Una sessió doncs, que va trencar moltes llegendes urbanes, va permetre els assistents endinsar-se en una realitat molt propera i alhora molt llunyana, apreciar la cara més crua de la ceguesa, però també descobrir-ne una de molt amable. Una conclusió, per entendre l'altre, cal posar-se en els seus ulls.